

Harvard style

Το Harvard style αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά συστήματα βιβλιογραφικών παραπομπών. Το σύστημα διέπεται από κανόνες τους οποίους πρέπει να τηρήσει ο ερευνητής για τη σύνταξη των βιβλιογραφικών παραπομπών της επιστημονικής του εργασίας. Η χρήση του Harvard style διευκολύνει τον ερευνητή να αναγνωρίσει τις πηγές που χρησιμοποίησε για την συγγραφή του ακαδημαϊκού έργου, να καταστήσει το έργο του αξιόπιστο ενώ παράλληλα να κατοχυρωθεί ο ίδιος απέναντι σε κινδύνους λογοκλοπής.

Η μέθοδος που πρέπει να ακολουθήσει ο ερευνητής για την σύνταξη βιβλιογραφικών παραπομπών, σύμφωνα με το Harvard style, αποτελείται από δύο σκέλη. Το πρώτο, είναι οι παραπομπές εντός του κειμένου ή παρενθετικές παραπομπές (Π.Π.), όπου μέσα στο κείμενο αναφέρεται η πηγή από την οποία έχει αντληθεί η πληροφορία. Τα στοιχεία που καταγράφονται, είναι ο συγγραφέας και η χρονολογία, γι' αυτό και το σύστημα ονομάζεται διαφορετικά και author/date system.

Το δεύτερο σκέλος είναι η καταγραφή των πλήρων βιβλιογραφικών στοιχείων σε μια λίστα στο τέλος της εργασίας σε ξεχωριστή σελίδα, ούτως ώστε να μπορεί ο αναγνώστης να τα χρησιμοποιήσει για περαιτέρω έρευνα. Οι εγγραφές της λίστας είναι τόσες, όσες και οι εντός του κειμένου παραπομπές.

Ο οδηγός παρουσιάζει αρχικά γενικές πληροφορίες για τις Βιβλιογραφικές Παραπομπές (Β.Π.) και για τις Παρενθετικές Παραπομπές (Π.Π.). Ακολουθούν περιπτώσεις τύπων πηγών όπου δίνονται οι κανόνες συνοδευόμενοι με παραδείγματα, αντίστοιχα και για τις δύο παραπομπές. Σε περίπτωση που για έναν τύπο πηγής δεν υπάρχουν κανόνες, τότε το Harvard style προτείνει να εφαρμοστούν οι κανόνες του πιο παραπλήσιου τύπου πηγής.

Παρενθετικές Παραπομπές (Π.Π.)

Όταν ένα αυτολεξεί απόσπασμα από μια πηγή χρησιμοποιείται στο έργο του ερευνητή, το απόσπασμα αυτό μπαίνει σε εισαγωγικά «». Ξεκινάει με μια εισαγωγική φράση όπου αναφέρεται ο συγγραφέας και μέσα σε παρένθεση το έτος. (π.χ. Ο Πανηγυράκης (2003) αναφέρει «Ο διοικητής προϊόντος είναι υπεύθυνος για το σχεδιασμό του ετήσιου προγράμματος Μάρκετινγκ του κάθε προϊόντος για το οποίο είναι υπεύθυνος»)

Όταν παραφράζεται ή συνοψίζεται μια ιδέα από άλλη πηγή, τότε αναφέρεται ο συγγραφέας και το έτος. (π.χ. Σύμφωνα με τον Πανηγυράκη (2003), ένα από τα καθήκοντα του διοικητή προϊόντος είναι ο σχεδιασμός του ετήσιου προγράμματος Μάρκετινγκ για το κάθε προϊόν υπό την ευθύνη του.)

Βιβλιογραφικές Παραπομπές (Β.Π.)

Στην λίστα των βιβλιογραφικών παραπομπών οι εγγραφές καταγράφονται με χρονολογική σειρά σύμφωνα με το έτος έκδοσης, από το πιο πρόσφατο προς το παλαιότερο.

Η μορφή της κάθε εγγραφής είναι σε αριστερή ευθυγράμμιση (align left)

Ο τίτλος και ο υπότιτλος είναι σε πλάγια γραφή (italics).

Το πρώτο γράμμα της πρώτης λέξης του τίτλου είναι κεφαλαίο, ενώ του υπότιτλου πεζό.

Το δείγμα που ακολουθεί παρακάτω αφορά σε μερικά από τα παραδείγματα παραπομπών που χρησιμοποιήθηκαν στον οδηγό, με την μορφή που πρέπει να εμφανίζονται στη λίστα των Βιβλιογραφικών Παραπομπών.

Ευθύμογλου, Π. Γ. και Ξεπαπαδέας, Α. Π. (1990) *Δημόσιες επιχειρήσεις: θεωρητική και εφαρμοσμένη προσέγγιση*. Πειραιάς: Σταμούλης.

Liu, P. (2014) 'Analysis and comparison on novel Sensor network security access technology', *Sensors & Transducers*, 162 (1), pp. 76-84. Available at: <http://web.ebscohost.com/ehost/search/advanced?sid=68da1823-e264-47a8-bc14-5f2ce9f24c7c%40sessionmgr111&vid=2&hid=125> [Accessed 19 March 2014]

Milroy, S. (2002) *Net mobile web developers guide*. Available at: <http://www.sciencedirect.com/science/book/9781928994565> [Downloaded: 19 Μαρτίου

Press, W. H., Teukolsky, S. A., Vetterling, W. T. and Flannery, B. P. (2007) *Numerical recipes: the art of scientific computing*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

➤ Βιβλίο με έναν (1) συγγραφέα

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) *Τίτλος βιβλίου: υπότιτλος*. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.

π.χ. Sloggett, J. E. (1984) *Shipping finance: financing ships and mobile offshore installations*. London: Fairplay Publication.

- Π.Π.

Επίθετο (έτος, σελίδες) ή
(Επίθετο, έτος, σελίδες)

π.χ. Ο Sloggett (1984, σ. 87) αναφέρει ...

Μια άλλη προσέγγιση (Sloggett, 1984, σ. 87) τονίζει ...

➤ Βιβλίο με δύο (2) συγγραφείς

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. και Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) *Τίτλος βιβλίου: υπότιτλος*. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.

π.χ. Ευθύμογλου, Π. Γ. και Ξεπαπαδέας, Α. Π. (1990) *Δημόσιες επιχειρήσεις: θεωρητική και εφαρμοσμένη προσέγγιση*. Πειραιάς: Σταμούλης.

- Π.Π.

Επίθετο 1^ο συγγραφέα και Επίθετο 2^ο συγγραφέα (έτος, σελίδες) ή
(Επίθετο1^ο συγγραφέα και Επίθετο 2^ο συγγραφέα, έτος, σελίδες)

π.χ. Σύμφωνα με τους Ευθύμογλου και Ξεπαπαδέα (1990, σ. 178) ...
... (Ευθύμογλου και Ξεπαπαδέας, 1990, σ. 178)

➤ **Βιβλίο με πάνω από τρεις (3) συγγραφείς**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο., Επίθετο, Ο., Επίθετο, Ο. και Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) *Τίτλος βιβλίου: υπότιτλος*. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.

π.χ. Press, W. H., Teukolsky, S. A., Vetterling, W. T. and Flannery, B. P. (2007) *Numerical recipes: the art of scientific computing*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
Σημείωση: οι συγγραφείς χωρίζονται με κόμμα και οι δύο (2) τελευταίοι με 'και'

- Π.Π.

Επίθετο 1^ο συγγραφέα κα. (έτος, σελίδες) ή
(Επίθετο 1^ο συγγραφέα κα. έτος, σελίδες)

π.χ. έχει προταθεί (Press κα., 2007) ...

➤ **Βιβλίο με συγγραφέα συλλογικό όργανο**

- Β.Π.

Συλλογικό όργανο (έτος έκδοσης) *Τίτλος βιβλίου*. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.

π.χ. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (2000) *Μεταφορές και νέες τεχνολογίες = transport and new technologies*. Πειραιάς: Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

- Π.Π.

όνομα συλλογικού οργάνου (έτος) ή
(όνομα συλλογικού οργάνου, έτος)

π.χ. ... αναφέρει η έρευνα (Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, 2000)
Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (2000) υποδεικνύει ...

➤ **Βιβλίο με επιμελητή**

- Β.Π.

Επίθετο επιμελητή, Ο. (Επιμ.). (έτος έκδοσης) *Τίτλος βιβλίου: υπότιτλος*. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.

π.χ. Blakeley, T. J. (Ed.). (1975) *Themes in soviet marxist philosophy*. Dordrecht: D. Reidel Publications.

- Π.Π.

Επίθετο επιμελητή (έτος) ή
(Επίθετο επιμελητή, έτος)

π.χ. Among the proposals in Blakeley (1975) ...

Others (Blakeley, 1975) also proposed ...

➤ **Βιβλίο με νέα έκδοση**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) *Τίτλος βιβλίου: υπότιτλος*. αριθμός έκδ. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.

π.χ. Τζεκίνης, Χ., Παπαδόπουλος, Ν. Α., & Μαντές, Γ. Α. (1988) *Προγραμματισμός ανθρώπινου δυναμικού*. 2^η έκδ. Αθήνα: Γαλαίος.

- Π.Π.

Επίθετο (έτος, σελίδες) ή
(Επίθετο, έτος, σελίδες)

π.χ. Οι Τζεκίνης, Παπαδόπουλος, και Μαντές, (1988) αναφέρονται σε ...

➤ **Κεφάλαιο βιβλίου**

- Β.Π.

Επίθετο Συγγραφέα κεφαλαίου, Ο. (έτος έκδοσης) 'Τίτλος κεφαλαίου'. Σε Επίθετο, Ο. επιμ. *Τίτλος βιβλίου*. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.

π.χ. Worthington, M. and Carruthers, E. (2006) 'Mathematical development'. In Bruce, T. ed. *Early childhood: a guide for students*. London: Paul Chapman.

- Π.Π.

Επίθετο (έτος) ή
(Επίθετο, έτος)

π.χ. (Worthington & Carruthers, 2006) ...

➤ **Ηλεκτρονικό Βιβλίο**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) *Τίτλος βιβλίου*. Διαθέσιμο στο: url [Ημερομηνία πρόσβασης]

π.χ. Milroy, S. (2002) *Net mobile web developers guide*. Available at: <http://www.sciencedirect.com/science/book/9781928994565> [Downloaded: 19 Μαρτίου 2014]

- Π.Π.

Επίθετο (έτος) ή
(Επίθετο, έτος)

π.χ. ... (Milroy, 2002)

➤ **Διατριβή**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος υποβολής) *Τίτλος διατριβής*. Μη εκδοθείσα διδακτορική διατριβή. Ονομασία Ιδρύματος.

π.χ. Χρήστου, Ε. (2001) *Πιστοποιητικά ποιότητας τροφίμων: έρευνα της ελληνικής πραγματικότητας*. (Μη εκδοθείσα Διδακτορική Διατριβή). Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

- Π.Π.

Επίθετο (έτος, σελίδες) ή
(Επίθετο, έτος, σελίδες)

π.χ. Ο Χρήστου (2001, σ. 101) εξετάζει ...

➤ **Κυβερνητικές εκδόσεις**

- Β.Π.

Όνομα φορέα. (έτος έκδοσης) *Τίτλος*. Τόπος έκδοσης: Εκδότης (αριθμός τόμου, τεύχος). Ανακτήθηκε από: url [Ημερομηνία πρόσβασης]

π.χ. Ελληνική Δημοκρατία. Υπουργείο Εσωτερικών. (2014) *Δελτίο διεθνών και ευρωπαϊκών θεμάτων και αναπτυξιακού σχεδιασμού της τοπικής αυτοδιοίκησης*. Αθήνα: Υπουργείο Εσωτερικών (45, 4). Ανακτήθηκε από:
<http://digilib.lib.unipi.gr/ket/handle/unipi/1604> [Πρόσβαση 20 Μαρτίου 2014]

- Π.Π.

Όνομα φορέα (έτος) ή
(Όνομα φορέα, έτος)

π.χ. αναφέρεται ... (Υπουργείο Εσωτερικών, 2014)

➤ **Πρακτικά Συνεδρίου**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) '*Τίτλος εισήγησης*', *Τίτλος συνεδρίου*. Τοποθεσία και ημερομηνία συνεδρίου. Τόπος έκδοσης: Εκδότης, σελίδες.

π.χ. Κανελλοπούλου-Μπότη, Μ. (2006) '*Διαδίκτυο, βιβλιοθήκες και η προστασία του απορρήτου*', *Διαχείριση της γνώσης: ο παγκόσμιος ιστός και οι μονάδες πληροφόρησης*. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθήνας, 1-3 Δεκεμβρίου. Αθήνα: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθήνας, σ. 84-94.

- Π.Π.

Επίθετο (έτος) ή
(Επίθετο, έτος)

π.χ. Η Κανελλοπούλου-Μπότη (2006) ανέφερε ...

➤ **Άρθρο έντυπου περιοδικού με έναν (1) συγγραφέα**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) 'Τίτλος άρθρου'. *Τίτλος περιοδικού*, αριθμός τόμου (αριθμός τεύχους), σελίδες.

π.χ. Omar, A. M. (2013) 'The teachers' role in fostering independent learning in high schools in Zanzibar'. *IFLA*, 39 (4), pp. 311-318.

- Π.Π.

Επίθετο (έτος) ή
(Επίθετο, έτος)

π.χ. (Omar, 2013) ...

➤ **Άρθρο έντυπου περιοδικού με δύο (2) συγγραφείς**

Βλέπε περίπτωση Βιβλίο με δύο συγγραφείς (για τη σειρά των συγγραφέων)
Βλέπε περίπτωση Άρθρο έντυπου περιοδικού με έναν συγγραφέα (για την υπόλοιπη εγγραφή)

➤ **Άρθρο έντυπου περιοδικού με πάνω από τρεις (3) συγγραφείς**

Βλέπε περίπτωση Βιβλίο με πάνω από τρεις (3) συγγραφείς (για τη σειρά συγγραφέων)
Βλέπε περίπτωση Άρθρο έντυπου περιοδικού με έναν συγγραφέα (για την υπόλοιπη εγγραφή)

➤ **Άρθρο ηλεκτρονικού περιοδικού**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) 'Τίτλος άρθρου', *Τίτλος περιοδικού*, αριθμός τόμου (αριθμός τεύχους), σελίδες. Διαθέσιμο στο: url [Ημερομηνία πρόσβασης]

π.χ. Liu, P. (2014) 'Analysis and comparison on novel Sensor network security access technology', *Sensors & Transducers*, 162 (1), pp. 76-84. Available at: <http://web.b.ebscohost.com/ehost/search/advanced?sid=68da1823-e264-47a8-bc14-5f2ce9f24c7c%40sessionmgr111&vid=2&hid=125> [Accessed 19 March 2014]

- Π.Π.

Επίθετο (έτος) ή
(Επίθετο, έτος)

π.χ. Liu (2014) argues ...

➤ **Άρθρο σε έντυπη εφημερίδα**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) 'Τίτλος άρθρου', *Τίτλος εφημερίδας*, ημερομηνία έκδοσης, σελίδες.

π.χ. Προβόπουλος, Γ. (2014) 'Η χώρα χρειάζεται σχέδιο για βιώσιμη ανάπτυξη τα επόμενα έτη', *Η Ναυτεμπορική*, 28 Φεβρουαρίου, σ. 6-7.

- Π.Π.

Επίθετο (έτος) ή
(Επίθετο, έτος)

π.χ. Σύμφωνα με τον Προβόπουλο (2014) ...

➤ **Άρθρο σε ηλεκτρονική εφημερίδα**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος έκδοσης) 'Τίτλος άρθρου', *Τίτλος εφημερίδας*, ημερομηνία έκδοσης. Διαθέσιμο στο: url [Ημερομηνία πρόσβασης]

π.χ. Μάρκου, Α. (2014), 'Eurobank: έτοιμη να καλύψει το σύνολο της αύξησης με ιδιωτικά κεφάλαια', *Το Βήμα*, 7 Μαρτίου. Διαθέσιμο στο:
<http://www.tovima.gr/finance/article/?aid=574495> [7 Μαρτίου 2014]

- Π.Π.

Επίθετο (έτος) ή
(Επίθετο, έτος)

π.χ. ... (Μάρκου, 2014)

➤ **Δικτυακός τόπος / website**

- Β.Π.

Συλλογικό Όργανο (έτος δημοσίευσης/ τελευταίας ενημέρωσης) Τίτλος ιστότοπου. Διαθέσιμό στο: url [Ημερομηνία πρόσβασης]

π.χ. Πανεπιστήμιο Πειραιώς (2003). Πανεπιστήμιο Πειραιώς. Διαθέσιμο στο:
<http://www.unipi.gr/> [Πρόσβαση 19 Μαρτίου 2014]

- Π.Π.

(Τίτλος του ιστότοπου, έτος)

π.χ. ... σχετικές πληροφορίες για τις σχολές υπάρχουν στον ιστότοπο του Πανεπιστημίου (Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 2014).

Ιστοσελίδα / webpage

- Β.Π.

Συλλογικό Όργανο (έτος). *Τίτλος σελίδας*. Διαθέσιμο στο: url [Ημερομηνία πρόσβασης]

π.χ. Πανεπιστήμιο Πειραιώς (2013). *Πανεπιστήμιο Πειραιώς: οδηγός σπουδών, 2013-2014*. Διαθέσιμο στο: http://www.unipi.gr/odigos_spondon_2013_2014/index.html [Πρόσβαση 19 Μαρτίου 2014]
Σημείωση: Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ημερομηνία έκδοσης, χρησιμοποιείται [χ.χ.] / [n.d] για ξενόγλωσσες εγγραφές. Το ίδιο ισχύει και για τις Π.Π.

- Π.Π.

(Επίθετο, έτος)

π.χ. ... (Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 2013)

➤ Δημοσιεύσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Β.Π.

Όνομα Ευρωπαϊκού Οργανισμού (έτος έκδοσης) *Τίτλος*. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.

π.χ. European Agency for Safety and Health at Work (2014) *New risks and trends in the safety and health of women at work*. Luxembourg: European Agency for Safety and Health at Work

- Π.Π.

Όνομα οργανισμού (έτος) ή
(Όνομα οργανισμού, έτος)

π.χ. ... (European Agency for Safety and Health at Work, 2014)

➤ Οπτικοακουστικό Υλικό

- Β.Π.

Τίτλος (έτος διανομής) Ονοματεπώνυμο Σκηνοθέτη [τύπος]. Τόπος παραγωγής: Εταιρεία παραγωγής

π.χ. *The wave* (2008) Dennis Gansel [DVD]. Germany: Rat Pack Filmproduktion

- Π.Π.

Τίτλος ταινίας (έτος) ή
(Τίτλος ταινίας, έτος)

π.χ. στην ταινία *the wave* (2008) φαίνεται ...

➤ **Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email)**

- Β.Π.

Επίθετο αποστολέα, Ο. (έτος μηνύματος) E-mail to Ονοματεπώνυμο παραλήπτη.
Ημερομηνία επικοινωνίας.

π.χ. Παπαδοπούλου, Κ. (2014) E-mail στον Πάυλο Πετρόπουλο, 20 Μαρτίου.

- Π.Π.

Επίθετο αποστολέα (έτος) ή
(Επίθετο αποστολέα, έτος)

π.χ. Σε ηλεκτρονική επικοινωνία (Παπαδοπούλου, 2014) αναφέρθηκε ...

➤ **Blog**

- Β.Π.

Επίθετο, Ο. (έτος δημοσίευσης/ τελευταίας ενημέρωσης) 'Τίτλος', *Τίτλος ιστότοπου*, Ημερομηνία δημοσίευσης. Διαθέσιμο στο: url [Ημερομηνία πρόσβασης]

π.χ. Καμμάς, Π. (2014) 'Ενδιαφέροντες άνθρωποι, αδιάφορα blogs', *Οικονομική Πολιτική*, 24 Ιανουαρίου. Διαθέσιμο στο: <http://uoieconomicpolicy.blogspot.gr/>
[Πρόσβαση 20 Μαρτίου]

- Π.Π.

Επίθετο (έτος) ή
(Επίθετο, έτος)

π.χ. Ο Καμμάς (2014) προτείνει ...

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

Charles Darwin University (2013). *CDU Harvard referencing style guide*. Available at: <http://www.cdu.edu.au/library/downloads/pdf/CDUHarvardReferencing.pdf> [Access 01 March 2014].

University College Dublin Library (2014). *Harvard referencing style*. Available at: <http://www.ucd.ie/t4cms/Guide69.pdf> [Access 15 March 2014].